

Pécsi Ítéltábla

Pf.VI.20.129/2019/7.

A felperes: felperes (cím2.)

A felperes képviselője: Jogi_képviselő2 ügyvéd (cím4.)

Az alperes: alperes (cím1.)

Az alperes képviselője: ügyvéd ügyvéd (cím3.)

A fellebbezést előterjesztő fél: felperes (21. sorszám alatt)

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

Az elsőfokú bíróság: Kaposvári Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 20.P.21.461/2018/20.

K ö z b e n s ő í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és megállapítja, hogy a peres felek által 2007. február 12. napján megkötött 001 számú kölcsönszerződés érvénytelen.

Mellőzi a felperes elsőfokú per költségekben való marasztalását.

Az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazása és az elszámolás körében az elsőfokú bíróságot az eljárás folytatására utasítja.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárásban a felperesnek 72.500 (hetvenkettőezer-ötszáz) forint, az alperesnek 31.000 (harmincegyezer) forint költsége merült fel.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a 2007. február 12. napján megkötött kölcsönszerződés alapján az alperes 2.578.376 forint deviza alapú kölcsönt nyújtott a felperes részére, változó kamatozással és változó futamidővel, havi fix 35.685 forint összegű törlesztőrészlet mellett. Az induló futamidő 96 hónap, a teljes induló hiteldíj mutató 7,965%, az induló éves ügyleti kamat 7,41% volt. Rögzítették, hogy az általános szerződési feltételekben (a továbbiakban: ÁSZF) szabályozott törlesztőrészlet-változás két tényező: a CHF (svájci frank) LIBOR és CHF (svájci frank) árfolyam szerződésben meghatározott időpontban és mértékben történő változásának függvénye. Kiemelték, hogy a kölcsönszerződés az MCSK-0501 számú általános szerződési feltételekkel együtt érvényes, amelynek átvételét és megértését a felperes aláírásával elismerte. Az ÁSZF 7. pontja tartalmazta a törlesztőrészlet-változásra vonatkozó szabályokat, valamint a számítási módszert annak rögzítésével, hogy a számítás alapját képező, a kölcsönszerződés megkötését megelőző munkanapon érvényes devizaárfolyamot és a kamatlábat a kölcsönszerződéshez tartozó fizetési ütemezés melléklet tartalmazza.
- [2] A felek között a perbeli kölcsönszerződéssel összefüggő, jogszabályon alapuló felülvizsgált elszámolás megtörtént.
- [3] A felperes többször módosított keresetében egyrészt a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi IV. törvény) 200.§ (2) bekezdése, 205.§ (3) bekezdése és 217.§ (1) bekezdése alapján a képviseleti jog hiánya miatt a kölcsönszerződés létre nem jöttének megállapítását (Pesti Központi Kerületi Bíróság 36.P.87.240/2014/1.), másrészt a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: 1996. évi CXII. törvény) 213.§ (1) bekezdés a)-g) pontjai alapján, illetve az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltételek tisztességtelensége okán a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását (Kaposvári Törvényszék 20.P.21.461/2018/5.), mindezek jogkövetkezményeként a szerződés érvényessé nyilvánítását és az alperesnek 1.241.466 forint és kamata megfizetésére kötelezését kérte. Hivatkozott arra is, hogy az ÁSZF nem vált a kölcsönszerződés részévé, mert a szerződés megkötésekor azt a részére nem adták át, megismerését nem tették lehetővé. Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és a felperest kötelezte 100.000 forint perköltség megfizetésére. Határozatának indokolása szerint a felek az 1959. évi IV. törvény 523.§ (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződést kötöttek, amely a 685.§ e) pontja értelmében egyúttal fogyasztói szerződés is. Megállapította, hogy az alperes biztosította a felperes számára az ÁSZF megismerését, annak megtörténtét a felperes aláírásával igazolta, így az ÁSZF az 1959. évi IV. törvény 205/B.§ (1) bekezdése alapján a szerződés részévé vált. A képviseleti jog hiányára alapított kereseti kérelemmel kapcsolatosan kifejtette, hogy a perbeli esetben nem szervezeti, hanem az 1959. évi IV. törvény 222.§-a szerinti ügyleti képviseletről volt szó, ebből következően a szerződés megkötéséhez nem kellett két képviseleti joggal rendelkező személy aláírása. Amennyiben pedig a szerződést az alperes nevében aláíró gépjármű-kereskedő álképviselőként járt volna el, úgy azt az alperes ráutaló magatartással történt utólagos jóváhagyására figyelemmel visszaható hatállyal létrejött szerződésnek kellene tekinteni. A kölcsönszerződés egyedi részét, illetve az ÁSZF tartalmát vizsgálva - a Kúria 6/2013. és 2/2014. számú Polgári jogegységi határozatait, valamint az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú határozatát is szem előtt tartva - úgy ítélte meg, hogy

az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára világos volt az árfolyamkockázat mibenléte és annak gazdasági következményeivel is tisztában kellett lennie. Az okiratokba foglalt tájékoztatástól eltérő, azt lerontó szóbeli információ átadás tényét a felperes nem bizonyította, ezért a vizsgált kikötés tisztességtelensége, így a kölcsönszerződés érvénytelensége az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem volt megállapítható. A kölcsönszerződés meghatározta a kölcsön összegét, az ügyleti kamatláb és az induló teljes hiteldíj mutató százalékos mértékét, a törlesztőrészletek összegét, számát, esedékességét, a kamat, a költségek és a törlesztőrészlet számítási módjára az ÁSZF 7. pontja részletes, képletekkel kiegészített tájékoztatást adott, a számítási mechanizmust és az alkalmazandó árfolyamot átláthatóan tüntette fel, így a kölcsönszerződést az 1996. évi CXII. törvény 213.§ (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel sem találta érvénytelennek.

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes élt fellebbezéssel, amelyben annak megváltoztatását és a perbeli kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását kérte az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltételek tisztességtelensége okán, valamint az 1996. évi CXII. törvény 213.§ (1) bekezdés a)-e) pontjaira hivatkozással. Kérte továbbá a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását, valamint az alperesnek 1.241.466 forint és ennek 2011. február 15. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére kötelezését. Továbbra is hivatkozott arra, hogy az árfolyamkockázat tekintetében az alperes nem nyújtott számára megfelelő tájékoztatást, az általa aláírt okiratok – a kölcsönkérelem, a kölcsönszerződés egyedi része és a Megállapodás elnevezésű okirat – kockázatfeltáró nyilatkozatot nem tartalmaztak, a névre szólóan kiállított finanszírozási ajánlat átvételét, megismerését tagadta. Állította, hogy az általános szerződési feltételeket nem tárgyalták meg, azokat nem ismerhette meg, így nem váltak a szerződés részévé.

[5] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Előadta, hogy a szerződéskötés folyamata alatt a felperes számos okiratot írt alá, amelyek közül több önmagában is megfelelő tájékoztatást tartalmazott az árfolyamkockázatra vonatkozóan, annak ellenére, hogy külön kockázatfeltáró nyilatkozat valóban nem készült. A kölcsönszerződés egyedi része tartalmazta, hogy a törlesztőrészlet-változás a CHF LIBOR és CHF árfolyam alakulásától függ, vagyis a felperes figyelmét felhívta az árfolyamváltozásra és ennek a fizetési kötelezettségére gyakorolt hatására. Az ÁSZF - amely a felperes aláírásával elismerten a kölcsönszerződés elválaszthatatlan mellékletét képezte - 7. pontjában rögzítette a törlesztőrészlet-különbözet fogalmát, 7/A. pontja pedig tartalmazta a törlesztőrészlet-különbözet kiszámításának képletét, a képletben alkalmazott fogalmak magyarázatát, továbbá összehasonlította a mérési időpontot megelőző napon érvényes irányadó vételi és eladási árfolyamot. Ennek alapján az egész futamidő során kiszámolható és egyértelműen meghatározható volt, hogy kamat- és árfolyamváltozás esetén az adós milyen összeg jóváírására jogosult, illetve milyen további fizetési kötelezettsége keletkezik. Hangsúlyozta, hogy a Kúria Pfv.VI.22.357/2016/4. számú ítéletével már megállapította az ÁSZF 7., illetőleg 7/A. pontjáról, hogy nem tisztességtelen. Hangsúlyozta, hogy a kölcsönkérelem nyomtatványon a felperes maga jelölte be a CHF alapú kölcsön iránti igényét, ezért az álláspontja szerint egyedileg megtárgyalt feltétel, továbbá nem a felek jogait és kötelezettségeit szabályozza, ezért tisztességtelensége nem vizsgálható. A felperes a nevére kiállított gépjármű-finanszírozási ajánlatot ugyan nem írta alá, azonban a Megállapodás elnevezésű okirat aláírásával elismerte a finanszírozási ajánlat átvételét és a gépjármű-finanszírozásra vonatkozó valamennyi feltétel megismerését. A szerződéskötés idején kiadott és a gépjármű-kereskedésben elérhető reklámanyag (Indítson velünk!) is megfelelő tájékoztatást nyújtott az árfolyamkockázatról. Hivatkozott arra is, hogy a per tárgyát képező szerződés megkötésekor hatályos 1959. évi IV. törvény nem tartalmazott olyan rendelkezést, amely szerint az ÁSZF tisztességtelenségét önmagában megalapozza, ha a rendelkezés nem érthető és nem világos. A felperes által visszafizetni kért összeget is vitatta, hangsúlyozva,

hogy deviza alapú szerződés esetén a kamatszámítást is deviza alapon kell elvégezni. Utalt arra is, hogy az esetleges tisztességtelenség jogkövetkezményét a Kúria Konzultációs Testületének 2019. június 19-i állásfoglalása alapján kell meghatározni, amelyhez szakértő igénybevétele szükséges.

- [6] A fellebbezés az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltétel tisztességtelenség miatti érvénytelenségének megállapítása iránti részében a jogalapját tekintve alapos, míg az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazására vonatkozó részében a rendelkezésre álló adatok alapján nem bírálható el.
- [7] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a másodfokú bíróság az alábbiakkal egészíti ki:
- [8] A felperes 2007. február 10. napján aláírta a magánszemélyek kölcsönkérelme megnevezésű okiratot, amellyel személygépkocsi vásárlása céljából 2.578.376 forint összegű, CHF alapú, 96 hó futamidejű, 35.685 forint havi törlesztőrészletű kölcsönt igényelt az alperestől 7,965% teljes hiteldíj mutató mellett.
- [9] Ugyanezen a napon aláírt egy Megállapodás megnevezésű okiratot is, amelyben elismerte, hogy megismerte a Bank gépjármű vásárlás finanszírozására vonatkozó, a finanszírozási kérelem benyújtásakor hatályos valamennyi feltételét, így azokat is, amelyek alapján a Bank a kölcsönszerződést külön ügyletminősítés, illetve kockázatkezelés nélkül is megkötí vele, valamint a Banknak a finanszírozási kérelem aláírásakor érvényben lévő ajánlatában (táblázatban foglalt) meghatározott, jogszabályi előírások szerint számított teljes éves hiteldíj mutató százalékos mértékét, továbbá a kölcsönszerződés tervezetét.
- [10] A felek a 2007. február 12. napján megkötött kölcsönszerződésbe foglalták az általános szerződési feltételek módosított 7. pontját (a törlesztőrészlet-különbözet meghatározása), 7/A. pontját (a törlesztőrészlet változására vonatkozó képletek és az elszámolás részletes szabályai), valamint 9/A pontját (a deviza alapú kölcsön előtörlesztése). A kölcsönszerződést az alperes nevében tanú gépjármű-értékesítő írta alá.
- [11] Az így kiegészített tényállás alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól részben eltérő jogi következtetéseket vont le.
- [12] Azt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az ÁSZF a perbeli kölcsönszerződés részévé vált az 1959. évi IV. törvény 205/B.§ (1) bekezdése értelmében, mivel a kölcsönszerződés egyedi részében a felperes nyilatkozott annak megismeréséről. Az egyedi kölcsönszerződés ezen kívül is több vonatkozásban utalt arra, hogy a szerződés általános feltételek alkalmazásával jön létre, így ezt a körülményt a felperesnek bizonyosan fel kellett ismernie. Saját nyilatkozatával szemben a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi III. törvény) 164.§ (1) bekezdése alapján a felperest terhelte annak (ellen-)bizonyítása, hogy az általános szerződési feltételeket nem ismerte, illetve nem is ismerhette meg, mert arra a hitelező nem biztosított lehetőséget; ez azonban eredményre nem vezetett.
- [13] A másodfokú bíróság nem értett egyet az alperesnek azzal az álláspontjával, amely szerint a szerződés CHF alapúságára vonatkozó szerződési feltételeket a felek egyedileg megtárgyalták. A peradatok szerint a felperes az alperes által több szerződés megkötése céljából, a másik fél közreműködése nélkül, előre kidolgozott több konstrukció közül választhatott, ténylegesen nem volt módja befolyásolni a szerződési feltételeket [1959. évi IV. törvény 205/A.§ (1) bekezdés]. A 2/2011. (XII. 12.) PK vélemény 2. pontja szerint vélelem szól amellett, hogy a fogyasztói szerződésben az egyoldalúan, előre meghatározott, illetve az általános szerződési feltételt a felek egyedileg nem tárgyalták meg. A fogyasztóval szerződő fél ezt a vélelmet csak akkor tudja sikeresen megdönteni, ha kétséget kizáróan bizonyítja: a szerződéskötést megelőzően biztosította annak lehetőségét, hogy az adott feltétel tartalmát a

fogyasztó befolyásolhassa, és a fogyasztó e lehetőséggel nem élve fogadta el a feltételt. Ez akkor valósul meg, ha a fogyasztónak reális lehetősége nyílt a szerződési feltételek módosítására, azaz a feltételt előre meghatározó fél ténylegesen is lehetővé tette számára, hogy megfontolás tárgyává tegye annak tartalmát, és azzal kapcsolatban akaratát érvényesítse. Ha a fogyasztóval szerződő fél bizonyítja, hogy a fogyasztó e lehetőséggel nem élve fogadta el a feltételt akkor az már egyedileg megtárgyaltnak minősül. A másodfokú bíróság megítélése szerint - szemben a fellebbezési ellenkérelemben kifejtettekkel - nem elegendő a vélelem megdöntéséhez, ha a rendelkezésre álló bizonyítékok azt igazolják, hogy a fogyasztó felperes több, az árfolyamkockázatot érintően is különböző szerződéses konstrukció közül választhatott. Az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó feltételek így nem egyedileg megtárgyalt, hanem általános szerződési feltételek, tisztességtelenségük vizsgálata ezért nem kizárt, hanem a főszolgáltatást megállapító szerződési kikötésekre vonatkozó szabályok szerint korlátozott.

- [14] A Kúria 2/2014. Polgári jogegységi határozatának 1. pontja szerint a deviza alapú kölcsönszerződés árfolyamkockázatra vonatkozó, az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő rendelkezései a főszolgáltatást megállapító szerződési feltételnek minősülnek, ezért tisztességtelenségük csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha a szerződéskötéskor azok tartalma - a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is tekintettel - az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára nem volt világos és nem volt érthető.
- [15] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kifejtettekkel ellentétben a 2/2014. Polgári jogegységi határozat III. pontjában részletezettek szerint az adott szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezésének világossága, érthetősége vizsgálható abban az esetben is, ha a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződést az 1959. évi IV. törvénynek a 2009. évi XXXI. törvénnyel történt módosítása előtt kötötték meg. A 2009. május 22. napjától hatályos hivatkozott módosítással ugyanis a szerződéskötések idején az 1994. évi I. törvénnyel kihirdetett Társulási Megállapodás, illetve az Európai Unióhoz való csatlakozás folytán már Magyarországon is irányadó, a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv rendelkezései kerültek átültetésre. A módosított szabályozás éppen az Irányelv rendelkezéseire tekintettel az 1959. évi IV. törvény 209.§ (4) bekezdéseként egy olyan rendelkezést iktatott be, amely szerint az általános szerződési feltétel és a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos vagy nem érthető. Az Európai Unió Bírósága által a C-26/13. számú ítéletben kifejtettekből is következően a nemzeti bíróság a nemzeti jogrend valamennyi szabályát köteles figyelembe venni, és amennyire csak lehetséges, az adott területen alkalmazandó Irányelv szövegének és céljának megfelelően értelmezni olyan módon, hogy az Irányelv által követett céllal összhangban álló eredményre jusson, kivéve, ha az contra legem jogértelmezéshez vezetne [64. és 65. pont]. Tekintve, hogy a magyar jog egyetlen 2009. május 22-e előtti szabályából sem vezethető le, hogy a nem megfelelően átültetett Irányelv érthetőségre, világosságra vonatkozó szabályai nem alkalmazhatók, ezért az Irányelv alapján az uniós jog primátusát szem előtt tartva kell a vonatkozó szabályokat értelmezni.
- [16] A szerződő felek között fennálló információs egyensúlytalansági helyzetre tekintettel az 1996. évi CXII. törvény 203.§-a az 1959. évi IV. törvény 205.§ (3) bekezdésében foglaltakat meghaladó tájékoztatási kötelezettséget írt elő a pénzügyi intézmény számára a deviza alapú kölcsönszerződésből a fogyasztóra háruló kockázatot illetően.
- [17] A 1996. évi CXII. törvény 203.§ (1) bekezdése kimondta, hogy a pénzügyi intézmény egyértelműen és közérthetően köteles ügyfeleit, illetve jövőbeni ügyfeleit a pénzügyi intézmény által nyújtott szolgáltatások igénybevételének feltételeiről, valamint e feltételek

módosulásáról tájékoztatni. Ugyanezen jogszabályhely (6) bekezdése szerint olyan lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén, amely devizahitel nyújtására irányul, illetőleg ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmaz, a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja. A (7) bekezdés a) pontja értelmében a kockázatteltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell a devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztőrészletre.

- [18] A kölcsönszerződésből fakadó árfolyamkockázatra vonatkozóan külön szövegezett, a szerződő fogyasztó által aláírt nyilatkozat hiánya önmagában a kölcsönszerződés érvénytelenségét nem eredményezi. A külön kockázatteltáró nyilatkozat hiánya azzal a következménnyel jár, hogy a fogyasztónak nyújtott tájékoztatás megtörténtét a szerződés rendelkezései, továbbá a szerződéskötés kapcsán írásban vagy szóban kapott tájékoztatás alapján kell vizsgálni.
- [19] A Kúria Elnöke által az ún. devizahiteles érvénytelenségi perek jogalkalmazási kérdéseinek vizsgálatára felállított Konzultációs Testület 2019. április 10-ei üléséről készült emlékeztetőjében összefoglalt újabb bírói gyakorlat szerint nem minősül megfelelő tájékoztatásnak, ha az árfolyamkockázat, annak mibenléte és kihatásai csak következtetés útján állapíthatók meg. Amennyiben az árfolyamkockázattal kapcsolatos összefüggéseket - az eltérő helyeken lévő kikötések felkutatásával és értelmezésével - magának a fogyasztónak kell megkísérlni azonosítani és felismerni, az általános szerződési feltételek érintett kikötései világosnak és érthetőnek nem tekinthetők (Kúria Gfv.VII.30.024/2019/5.).
- [20] A perbeli kölcsönszerződés egyedi része a kockázatra vonatkozó konkrét közlés nélkül utal arra, hogy a törlesztőrészlet alakulása ki van téve az árfolyam és a külföldi kamatláb változásának. Itt a változás lehetősége és annak tényezői megjelennek ugyan, a kockázat ténylegességét és jellegét azonban e szerződésrészlet nem írja le. Az általános szerződési feltételekben a kockázat fennállását és mibenlétét közvetlenül meghatározó rendelkezés nem szerepel. Az egyedi kölcsönszerződésbe foglalt általános szerződési feltételek módosított 7. és 7/A. pontja tartalmazza a törlesztőrészlet-különbözet meghatározását, azokat a matematikai képleteket, amelyekből az árfolyam futamidő alatti változásának a felperes fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatása levezethető, azonban külön kifejezett magyarázatot az árfolyamkockázat mibenlétére, annak a fogyasztó felperes fizetési kötelezettségére gyakorolt hatására vonatkozóan nem tartalmaz, az árfolyamkockázat lényegének, gazdasági következményeinek szöveges magyarázatát nem adja. Az általános szerződési feltételek kikötései alapján tehát a felperes számításba vehette, hogy a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, azonban e kikötések ilyen módon önmagukban nem alkalmasak arra, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen körültekintő és figyelmes átlagos fogyasztó mérlegelhesse az árfolyamváltozásnak a fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatását, világos képet alkothasson az árfolyamváltozás lehetséges gazdasági következményeiről.
- [21] Erre figyelemmel azt kellett megállapítani, hogy a perbeli kölcsönszerződés az árfolyamkockázat valós tartalmáról sem az egyedi részében, sem az általános szerződési feltételek egyedi szerződésbe foglalt, módosított 7. és 7/A. pontjában nem tartalmazott a 2/2014. számú Polgári jogegységi határozatban meghatározott követelményeket kielégítő világos és érthető tájékoztatást.
- [22] Az kétségtelen, hogy a szerződés tartalmazza azt a konkrét működési mechanizmust, amelyen keresztül a kirovó pénznem deviza árfolyamának változása a fogyasztó által lerovó pénznemben teljesítendő törlesztőrészletek összegére hat, ezt a Kúria is megállapította az alperes által hivatkozott Pfv.VI.22.357/2016/4. számú ítéletében. Mindez azonban nem jelenti azt, hogy ezek a szerződési feltételek az árfolyamkockázat tekintetében is világosak és érthetőek voltak.

- [23] Az „Indítson velünk!” megnevezésű tájékoztatót, valamint a felperes nevére kiállított gépjármű-finanszírozási ajánlatot az alperes ugyan csatolta az iratokhoz (Kaposvári Törvényszék 20.P.20.983/2017/5. és 20.P.21.461/2018/9.), azonban azoknak a szerződéskötés előtt történő ismertetését és átadását - a felperes aláírásának hiányában és tagadásával szemben - az 1952. évi III. törvény 164.§ (1) bekezdése alapján neki kellett volna bizonyítania, amely azonban sikertelen volt.
- [24] Kétségtelen, hogy a felperes a szerződéskötés előtt aláírta a Megállapodás elnevezésű okiratot, amely szerint elismeri a bank gépjármű-vásárlás finanszírozására vonatkozó, a finanszírozási kérelem benyújtásakor hatályos valamennyi feltételének, az alperes finanszírozási kérelem aláírásakor érvényben lévő ajánlatában meghatározott, jogszabályi előírások szerint számított teljes hiteldíj mutató százalékos mértékének, illetve a kölcsönszerződés tervezetének megismerését. A megállapodásnak ebből a megfogalmazásából azonban nem következik a finanszírozási ajánlat teljes körű, az árfolyamváltozás mibenlétét bemutató rendelkezésének ismerete is. A nyilatkozatot az 1959. évi IV. törvény 207.§ (1) bekezdésében meghatározott értelmezési elvek, a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint vizsgálva, abból nem következik több, minthogy a felperes az ajánlatban meghatározott teljes hiteldíj mutatót ismerte meg. Mivel pedig a megismerés mikéntjére, módjára vonatkozó konkrét ismeretek ugyancsak hiányoznak, így nem áll rendelkezésre információ arról sem, hogy az ajánlat egyetlen eleméről való tudomásszerzés adott esetben együtt járt-e a teljes ajánlat, különösen az azon elhelyezett figyelemfelhívás megismerésével is.
- [25] Ugyancsak nem alkalmas a Megállapodás nevű okirat az „Indítson velünk!” tájékoztató felperes részére történő átadásának, illetve megismerésének bizonyítására. A perbeli esetben az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás hiányossága abból eredt, hogy az alperes (amellett, hogy külön kockázatteltérő nyilatkozatot nem készített) az ismertté vált szerződési feltételek között sem helyezett el egyértelmű, világos, konkrét, a figyelem felhívására valóban alkalmas rendelkezéseket, a tájékoztatási kötelezettségének teljesítésekor az ajánlati közlésre, illetve a tájékoztató broszúrára támaszkodott. A felperesnek abból a nyilatkozatából, hogy megismerte - a rendelkezésre álló adatok szerint az árfolyamkockázati tájékoztatás vonatkozásában egyébként hiányosnak minősülő - feltételeket, értelemszerűen nem következtethető, hogy ennek folytán képessé vált volna az árfolyamkockázat lehetséges hatásainak mérlegelésére. Egyebekben pedig az sem állapítható meg, hogy a megismerés milyen konkrét feltételre vonatkozott.
- [26] A szerződéskötés során az alperes nevében eljáró gépjármű-kereskedő, tanú tanúvallomása ugyancsak nem támasztotta alá a gépjármű-finanszírozási ajánlat, illetve az „Indítson velünk!” tájékoztató átadását, illetve felperes általi megismerésének lehetőségét. Tanúvallomása szerint a gépjármű kiválasztását követően kitöltötték a kölcsönigénylő lapot, ennek során választhatott a fogyasztó a CASCO, illetve CASCO-mentes, forint vagy svájci frank alapú kölcsön között. Ezt megküldték a banknak, majd az engedélyezést követően a kölcsönszerződés kinyomtatása történt meg. Az árfolyamkockázatra vonatkozó szóbeli tájékoztatásról, a finanszírozási ajánlat esetleges elkészítéséről, ismertetéséről, egyéb tájékoztató anyagok átadásáról nem tett említést (Kaposvári Törvényszék 20.P.21.461/2018/19.).
- [27] Egyetértett ugyanakkor a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy a perbeli kölcsönszerződés érvénytelensége az 1996. évi CXII. törvény 213.§ (1) bekezdés a)-e) pontjai alapján nem volt megállapítható, az ott részletezett tartalmi követelményeknek a kölcsönszerződés megfelelt.
- [28] Miután azonban a fentiek szerint az árfolyamkockázat valós tartalmáról az alperes nem adott a felperes számára világos, érthető tájékoztatást - amely a 2/2014. Polgári jogegységi

határozatban foglaltakat kielégítette volna -, a szerződésnek az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó kikötése az 1959. évi IV. törvény 209.§ (1) bekezdése alapján tisztességtelen és a 209/A.§ (2) bekezdése alapján semmis szerződési kikötés, a főszolgáltatást megállapító szerződési feltételnek minősülő szerződéses rendelkezés semmissége pedig az 1959. évi IV. törvény 239.§ (2) bekezdése alapján a szerződés egészének érvénytelenségét vonja maga után.

- [29] A másodfokú bíróság ezért az 1952. évi III. törvény 253.§ (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a 213.§ (3) bekezdése szerinti közbenső ítélettel a perbeli kölcsönszerződés érvénytelenségét állapította meg.
- [30] Az érvénytelenségi ok miatt keletkezett érdeksérelmet az 1952. évi III. törvény 253.§ (4) bekezdése értelmében a jogkövetkezmények alkalmazására és az elszámolásra nézve folytatódó eljárásban szükséges vizsgálni és rendezni, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságot a jogkövetkezmények alkalmazása és elszámolás tekintetében az eljárás folytatására utasította.
- [31] A fellebbezési eljárásban felmerült költségeket a másodfokú bíróság az 1952. évi III. törvény 252.§ (4) bekezdésére és a 4/2009. (XII. 14.) PK vélemény II.3. pontjára figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdése alapján a felperes esetében 60.00 forint munkadíj és költségátalány, 12.500 forint útiköltség és 99.300 forint megfizetett fellebbezési illeték, míg az alperes esetében az IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontjára és (5) bekezdésére figyelemmel 31.000 forint ügyvédi munkadíj összegében csupán megállapította, azok viseléséről az elsőfokú bíróság a folytatódó eljárásban határoz.

Pécs, 2020. március 5.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Vogyicska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró